

Utval:	Formannskap
Møtestad:	Hamaren Fyresdal Næringshage
Dato:	03.10.2018
Tid:	08:30

Forfall meldast til sentralbordet på tlf. 35 06 71 00.
Varamedlemmer møter bare etter nærare varsel.

Saksliste

Utvals- saksnr	Innhald
-------------------	---------

PS 45/18	Referatsaker
PS 46/18	Økonomirapportering pr. 01.09. - finans
PS 47/18	Økonomirapportering pr. 01.09. - avdeling fellestenester
PS 48/18	Felles, strategisk reiselivsplan for Vest-Telemark

Oppstart budsjett 2019 - drøftingar

Fyresdal 25. september 2018

Eerik Skjervagen
ordfører

Fellestenesta
utvalssekretær

PS 45/18 Referatsaker

RS 18/18 Orientering frå administrasjonen

RS 19/18 Økonomigjennomgang

RS 20/18 Vitalisering av Vest-Telemarkrådet - drøftingsnotat - orientering ved Anne Aasmundtveit

Saksframlegg**Økonomirapporteing pr. 01.09. - finans**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap	46/18	03.10.2018

Endeleg vedtaksrett i saka har: Formannskapet**Dokument i saka:**

Økonomirapport pr. 01.09. frå økonomisystemet.

Bakgrunn for saka:

Med bakgrunn i økonomireglementet skal formannskapet minst kvar andre månad ha framlagt sak om den økonomiske stoda for finansområdet.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2018 – 2021: ... vi brukar det økonomiske handlingsromet.

Tabellen for området ser slik ut:

Avdeling	Rekneskap 01.09.2018	Budsjett 01.09.2018	Underforbruk	Overforbruk
Næringsfond	-3 745 801	-2 337 312	1 408 489	
Skatt frå forskotspl.	-17 431 885	-18 126 080		694 195
Eigedomsskatt	-8 349 617	-8 350 000		383
Naturressursskatt	-5 216 776	-5 219 000		2 224
Rammetilskot	-42 409 508	-45 906 700		3 497 192
Renter	-225 176	271 143	496 319	
Avdrag	2 040 678	2 428 362	387 684	
SUM	-75 338 085	-77 239 587	2 292 492	4 193 994

Næringsfond:

Det er stipulera meir inntekter enn budsjettera på konsesjonskraftinntekter på årsbasis, grunna høgare straumprisar enn tidlegare stipulera. Dette vil gje ei inntekt i år på omlag 160.000 over budsjett, og eit forventa overskot på, som vil kome som inntekt neste år, på godt over to millionar. Det er forventa høgare straumprisar framover enn tidlegare budsjettera så for økonomiplanperioden vil dette gje oss fleire millionar over budsjettera nivå i dag. Underforbruket skuldast at tilskot som ikkje er utbetalt/justera for.

Skatt frå forskotspliktige:

Her er det store variasjonar frå ein måned til ein annan, grunna at skatterekneskapen brukar kontantprinsippet. Årsprognosa ligg i tråd med budsjett.

Eigedomskatt:

I tråd med budsjett.

Naturressursskatt:

I tråd med budsjett.

Rammetilskot:

Overforbruk skuldast periodisering - årsprognose så langt ligg i tråd med budsjett.

Renter og avdrag:

Dei store avvika her skuldast at budsjettet ikkje er periodisert i samsvar med forfallstidspunkt på dei ulike låna og utlåna. Ligg i tråd med årsprognose.

Konklusjon:

Finansinntekter og –utgifter ligg stort sett i tråd med tidlegare justera budsjett. Ein kan forvente noko meir på konsesjonskraftinntekter også i år men her vil det meste kome på neste års budsjett.

Innstilling frå rådmannen:

Den økonomiske stoda for området finans pr. 01.09. takast til vitande.
Ekstrainntekter frå konsesjonskraft på kr 150.000,- avsettast til disposisjonsfond for investeringar.

Ketil O. Kiland	
rådmann	Kjersti Bergland
	kommunalsjef økonomi og fellestenester

Saksframlegg**Økonomisak pr 01.09.18 - avdeling fellestenester**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap	47/18	03.10.2018

Endeleg vedtaksrett i saka har: Formannskapet

Dokument i saka:

Utskrift frå økonomisystemet pr. 31.08.18

Bakgrunn for saka:

I følgje økonomireglementet skal hovudutvalet ha ein gjennomgang på den økonomiske situasjonen kvar andre månad.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2018 – 2021.. vi brukar det økonomiske handlingsromet.

Avdeling	Rekneskap	Budsjett	Underforbruk	Overforbruk
	01.09.2018	01.09.2018		
Viltfond	11 400	0		11 400
Revisjon	299 043	311 200	12 157	
Næringsarbeid adm	462 349	741 978	279 629	
Omstillingsprosjekt	1 144 410	0		1 144 410
Fortetting folkestadbyen	50 000	0		50 000
Prosjekt - bygg i tre	-311 365	0	311 365	
Sysselsetting	343 586	214 840		128 746
Rekruttering	189 905	84 633		105 272
Hamaren Akt.park	57 127	90 000	32 873	
Sportsdestinasjon	41 141	0		41 141
Kommunestyret	976 538	1 116 886	140 348	
Formannskapet	318 708	120 582		198 125
OKO-utvalet	102 191	95 962		6 229
PM-utvalet	46 349	31 321		15 028
Kontrollutvalet	102 448	207 168	104 720	
Andre utval og nemnder	56 659	147 274	90 616	
Fellestenester	4 091 351	4 594 876	503 525	

IT-drift	1 695 107	1 687 882		7 225
Andre fellestenester	2 922 586	2 191 574		731 011
Disp-pott	5 500	233 240	227 740	
Krise- og beredskapsarb.	6 291	0		6 291
SUM	12 611 324	11 869 416	1 702 973	2 444 878

Viltfond:

Id registrering av elg 2017.

Revisjonen:

Ok.

Næringsarbeid:

Ok. Innsparing grunna næringssjefen slutta og det har vore lite aktivitet.

Omstillingsprosjektet:

Ikkje lagt inn budsjett. Blir finansiert av eksterne midlar.

Fortetting Folkestadbyen:

Ikkje lagt inn budsjett. Blir finansiert av eksterne midlar.

Prosjekt – Bygg i Tre:

Ikkje lagt inn budsjett. Blir finansiert av eksterne midlar, her har vi fått prosjektmidlar kr 475 000,- og brukt 163 635,- så langt.

Syssestelling:

Lærlingar. Vi har to nye i haust og ei som nærmar seg ferdig. To var ferdige i sommar. Det er og ført ei etterbetaling av tillegg, for tidlegare år og, som gjev stort utslag nå. Det vil truleg blir eit overforbruk på denne lønsposten på omlag 60 000,-.

Rekruttering:

Store utgifter til utlysing av stillingar. Annonser og konsulentfirma. Her har vi allereie passert årsbudsjettet med kr 80 000,- og det vil bli meir. Dette heng saman med omorganiseringa og arbeidet kring tilsetting av ny avdelingsleiar og assisterande rådmann.

Sportsdestinasjon Fyresdal:

Ikkje lagt inn budsjett. Blir finansiert av eksterne midlar. Er betalt ut kr 75 000,- frå fylket. Det er brukt kr 106 000,- på prosjektleiing forprosjekt, layout og tilrettelegging for treningssamling og kr 10 000,- til mat Team Veidekke.

Alle utval:

Ok.

Formannskapet som har overforbruk på godtgjersler. Her er det feilbudsjettering på utvala. Dette ser ut til å vere rett budsjettert utvala samla sett på løn. Formannskapet har gått inn for Digitaliseringsprosjektet DigiFin, vedtak i kommunestyret 26.10.17. Denne utgifta har så langt i år vore på kr 26 380,-.

Avdeling for fellestenester:

Innsparing på løn, redusert stilling grunna sjukdom. Auk i inntekter pga retting av tidlegare feilføring.

EDB:

OK.

Andre fellestenester:

Overforbruk grunna tidleg føring av tilskot til soknerådet, kontingent BTV (innkjøpssamarbeidet) 2018 og Telemarksforskning.

Disp.pott:

Ok. Lite utgifter til opplæring.

Konklusjon:

Sektoren har eit overforbruk på kr 741 905,- pr 01.09.18.

Dette skuldast i hovudsak omstillingsprosjektet og overføring til soknerådet.

Innstilling frå rådmannen:

Den økonomiske stoda pr 1.september 2018 i avdeling fellestenester blir teke til vitande.

Ketil O. Kiland	
rådmann	Grethe Lassemo
	avdelingsleiar

Saksframlegg**Felles, strategisk reiselivsplan for Vest-Telemark**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap	48/18	03.10.2018

Endeleg vedtaksrett i saka har: Formannskapet.

Dokument og vedlegg i saka:

- Presentasjon – masterplan for reiseliv i Vest-Telemark.

Bakgrunn for saka:

Næringskollegiet/Vest-Telemark Rådet ynskjer å utvikle ein Masterplan for eit bærekraftig reiseliv i Vest-Telemark og søker kvar av kommunane i Vest-Telemark om kr 10.000,- for å delfinansiere eit forprosjekt.

Turisme er ein svært viktig og stor del av næringslivet i distrikta og for Vest-Telemark. Reiselivet har fleire store aktørar og veldig mange små i regionen.

Det er viktig at tilhøva blir lagt godt til rette for desse aktørane, at dei samarbeider, at alle kjent med kva som blir tilbyd og at vi saman utviklar og vedlikehalde gode og attraktive reisemål.

Næringskollegiet/Vest-Telemark Rådet meiner etter å ha starta å evaluere utviklingsprogrammet ByReg Vest-Telemark, etter samtaler med kommunale reiselivsansvarlege og med reiselivsaktørane i VT komme fram til at det vil vere svært nyttig utvikle ein felles plan/ strategi for å samle og styrke reisemåla i VT.

Dette er og helt i tråd med vurderingane som blei gjort i prosessen av arbeidsgruppa for det interkommunalt samarbeid innanfor næringsutvikling og reiseliv i Fyresdal, Kviteseid, Nissedal, Seljord og Tokke kommunar ved EY, Trine Riis-Groven mars 2017. Der kom det mellom anna fram at vi bør samordne oss mykje betre innan m.a. reiselivssatsingane i regionen.

Innovasjon Norge har utvikla ein metodikk/handbok med mål å bidra til utviklinga av attraktive, bærekraftige og lønnsamme reisemål gjennom utvikling av heilskapleg og langsiktige strategiske planer og betre samhandling på reisemåla.

En utviklingsstrategi (Masterplan) for eit bærekraftig reisemål er eit systematisk arbeid av eit stad/ reisemål/ destinasjon, basert på turistanes ynskje og behov, dei fastbuande ynskjer og behov, bærekraftige heilskapleg perspektiv for utvikling, samt reisemålets føresetnad og moglegheit.

Næringskollegiet/Vest-Telemark Rådet ynskjer å få utvikla ein masterplan for eit bærekraftig reiseliv i Vest-Telemark som bygger på IN- metodikken "Handbok for reiselivsmålutvikling" og som er ein systematisk og utprøvd metodikk for å utvikle ein felles plan/ forståing for å utvikle, bli kjent med, samkjøre og synleggjere kva som blir tilbydt turistane i regionen.

Vest-Telemark har ingen tydeleg posisjon som reisemål for internasjonale turister og forbindas i liten grad med spesielle opplevingar (reason-to-go) eller verdier (kva vi står for som region).

Næringskollegiet bad VT-Rådet v/ Anne Aasmundtveit og Telemark Næringshage v/ Thomas Berstad om å lage ei skisse for eit slikt strategisk arbeid for reiselivet etter IN sin metodikk. Thomas Berstad presenterte ei skisse på møte 14. august i VT - næringskollegiet. Denne presentasjonen fylgjer som vedlegg.

Kort frå skissa;

Planprosess:

Nytte PLP som omfattar tre fasar: 1) Forstudie, 2) Strategifase og 3) Gjennomføring.

Tidsaspekt og kostnad:

- Forstudie 3 mnd.
Budsjettet: Kr. 150.000,- , med slik finansiering; kr. 10.000,- frå kvar V-T kommune og resten frå VTR.
- Strategifase 1 -1,5 år på 500 - 1 mill., forstudien avklarar finansieringa
- Gjennomføringsfasen (normalt 3 år). Tidsramme og kostnader for gjennomføring avhenger av tiltaka og tiltakas omfang.

Plan for forankring;

- Sak til alle formannskapa i Vest-Telemark
- Thomas Berstad kan inviterast til kvart formannskap for å orientere om arbeidet.

Eigarskap til forstudiet;

- VTR blir eigar av forstudiet, Anne Aasmundtveit blir Prosjektansvarleg (PA) som igjen leiger inn ekstern konsulenthjelp til å vera prosjektleiar (PL).

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2018 - 2021/måla i budsjettet for 2018 der det heiter; Utvikle Fyresdal som ein attraktiv arrangementsplass, med hovudvekt på bruk av flyplassen.

Reiselivet er ein liten del av næringslivet i Fyresdal kommune, men meir omfattande i regionen elles. Fyresdal kommune har gjennom ulike aktørar utvikla fleire verksemdar med spesialitet kortreist mat både for sal lokalt og elles. Mat er ein viktig del av eit samla reiselivsprodukt og kan dra nytte av eit slikt masterplanarbeid i tillegg til nytteverdien dette arbeidet kan ha for andre reiselivsaktivitetar i kommunen. Reiseliv er elles sett på som eit av dei store vekstnæringane i landet i åra som kjem. Det er etter næringssjefane sitt syn eit stort behov for å sjå regionen meir samla innan dette området; turistane ser ikkje kommunegrensene.

Rådmannen rår difor til at Fyresdal stør forprosjektet med kr 10 000,-.

Konklusjon:

Fyresdal kommune stør arbeidet med å utarbeide av ei strategiplan/masterplan for eit bærekraftig reiseliv i Vest –Telemark.

Innstilling frå rådmannen:

Fyresdal kommune stør arbeidet med å utarbeide av ei strategiplan/masterplan for eit bærekraftig reiseliv i Vest -Telemark og løyver kr 10.000,- til forprosjektet i regi av Vest-Telemarkrådet.

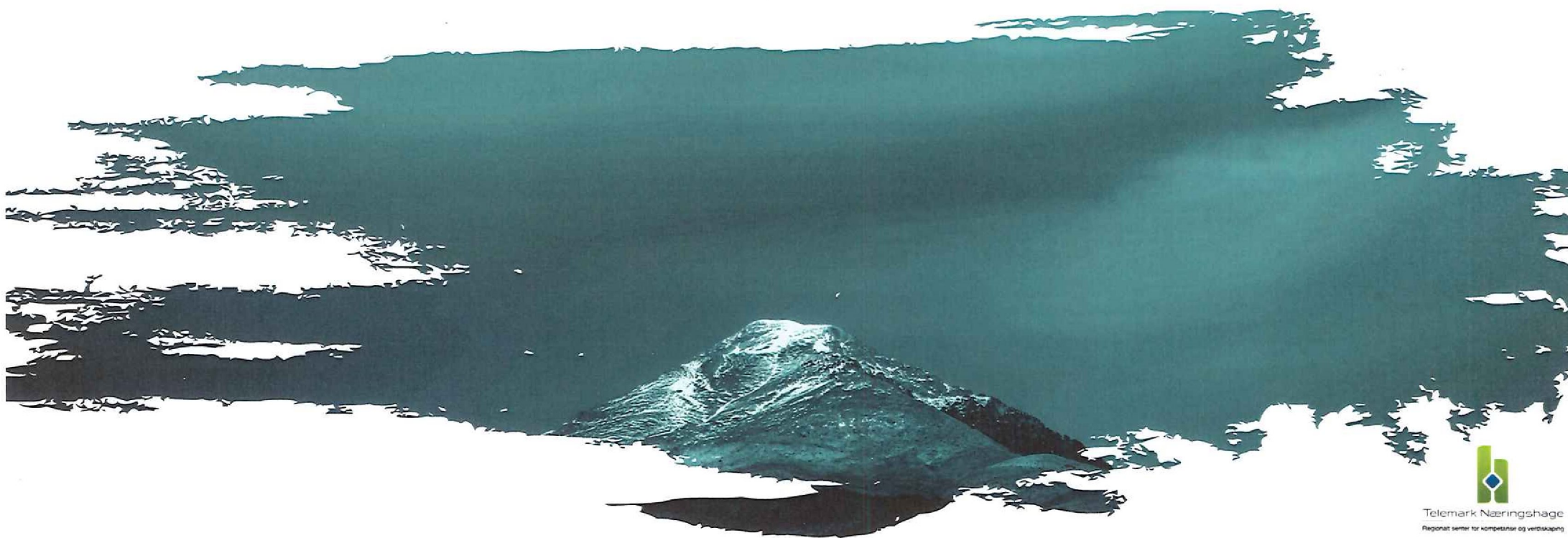
Tilskotet vert utbetalt etter gjeldande reglar for bruk av næringsfondet som da går ned frå omlag kr 210.000 til kr 200.000. Midlane vert løyvd frå næringstiltak, konto 1410.47.325.

Ketil O. Kiland	
rådmann	

Forslag til prosess

MASTERPLAN FOR ET BÆREKRAFTIG REISELIV I VEST-TELEMARK KOMMUNENE

Et strategisk arbeid i tre faser

Telemark Næringshage
Regionalt senter for kompetanse og verdiskaping

HVA ER EN

MASTERPLAN FOR REISELIV ?

“En masterplan for utvikling av et bærekraftig reisemål er et systematisk arbeid av et sted/reisemål/destinasjon, basert på turistenes ønsker og behov, de fastboendes ønsker og behov, bærekraftige helhetsperspektiv for utvikling, samt reisemålets forutsetninger og muligheter.”

- Innovasjon Norge.

Telemark Næringshage
Regionalt senter for kompetanse og verdiskaping

3

HVORFOR TRENGER VI DETTE ?

VEST-TELEMARK

har ingen tydelig posisjon
som reisemål for
internasjonale turister og
forbindes i liten grad med
spesielle opplevelser
(reason-to-go) eller
verdier (hva vi står for
som region).

Telemark Næringshage
Regionalt senter for kompetanse og verdiskaping

REISEMÅLETS OPPLEVELSER

FYSISKE

Stedskvaliteter, naturomgivelser, bygningsmiljøer, værforhold, hotellet, serveringssteder, turstier, aktiviteter etc.

SOSIALE

Samhandling og samskaping, involvering og møter med andre gjester, kunder og lokalbefolkning.

SOSIOKULTURELLE

Å gi tilreisende mening, vise kulturverdier, autensitet og møte forventninger og behov.

Telemark Næringshage
Regionalt senter for kompetanse og verdiskaping

BÆREKRAFT SOM VERDIGRUNNLAG

«En utvikling som imøtekommer behovene til dagens generasjon uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov»

Norge – et bærekraftig reisemål

MILJØMESSIG

Langsiktig forvaltning av natur- og kulturressursene, slik at disse ikke forringes av reiselivsaktivitet. Dette inkluderer relle utslippsreduksjoner.

SOSIALE

Sunn utvikling av gode arbeidsforhold og bidrag til å skape attraktive lokalsamfunn der folk gjerne vil bo og leve.

ØKONOMISK

Sunn utvikling med et langsiktig perspektiv som gir en robust local økonomi, bygget på klima-/miljømessig ansvarlighet.

MERKEVAREN NORGE

ET HØYKOSTLAND MED EN

RELATIV SVAK

MARKEDSPOSISJON SOM

FERIELAND INTERNASJONALT

SPEKTAKULÆR NATUR

LOKALPRODUSERT MAT & DRIKKE

NATURBASERTE AKTIVITETER

LOKAL KULTUR & HISTORIE

N O R G E S O M R E I S E M Å L

VI MÅ....

ØKE KVALITETEN

Øke kvaliteten på
opplevelsestilbudet,
servicenivået og produktene
slik at kvaliteten står i
forhold til det Norske
prisenivået.

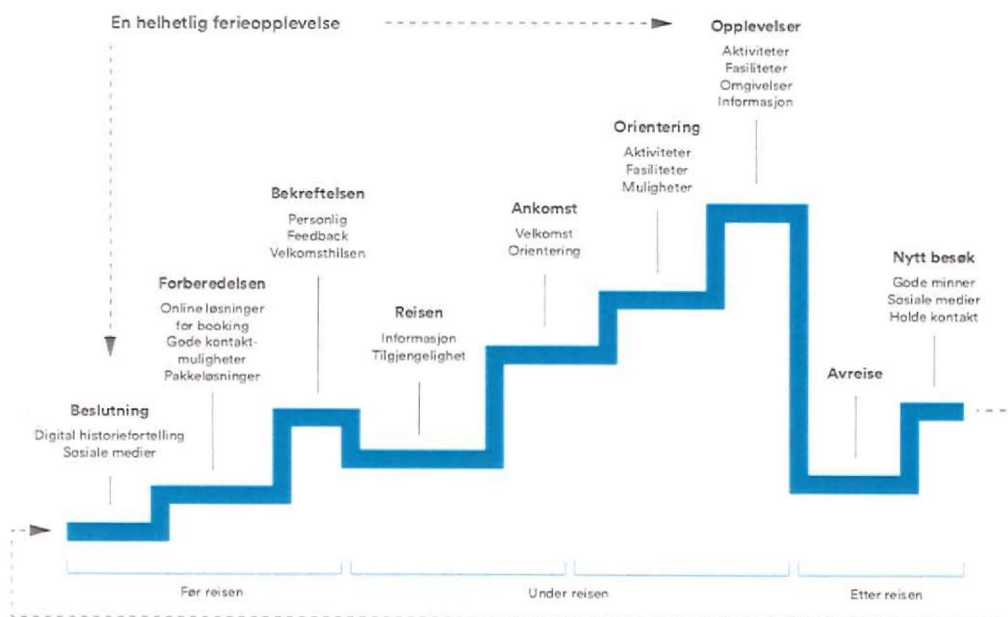
KOMMUNISERE BEDRE

Ha en konsistent
markedskommunikasjon.

UTVIKLE OPPLEVELSER

Utvikle helhetlige natur- og
kulturopplevelser som kan
pakkes og selges.

Figur 2.2 Kundereisen i et helhetsperspektiv.

KUNDEREISEN

ET
VERKTØY

REISEMÅLSUTVIKLING

FORHOLD I ENDRING

FORUTSETNINGER, PERSPEKTIV OG MULIGHETSROM

GITTE FORHOLD

Naturgrunnlag,
årstider, landskapskvaliteter,
visuelt uttrykk i tettsteder,
kulturhistorie/landskap,
dagens
infrastruktur/kommunikasjon

LANGSIKTIG ENDRING

Overnatting, servering,
aktiviteter, attraksjoner,
opplevelsestilbud,
servicenivå,
rammebetingelser for næring,
politisk styre, etc

KORTSIKTIG ENDRING

Markedsføring, prising,
markedskonsepter,
organisering av
reisemålsarbeid, pakketering,
servicutvikling etc.

Telemark Næringshage
Regionalt senter for kompetanse og verdiskaping

TURISTENES BEHOV & ØNSKER

Ny energi og berikelse gjennom

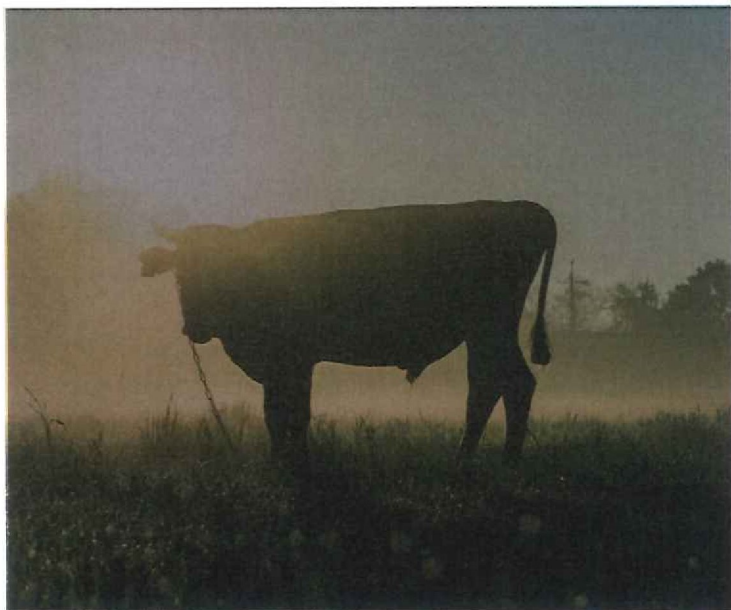
- Opplevelser i vakker natur
- Opplevelser av lokal kultur, mat og væremåte.
- Utøvelse av utendørs aktiviteter.

HELHETSPERSPEKTIVET

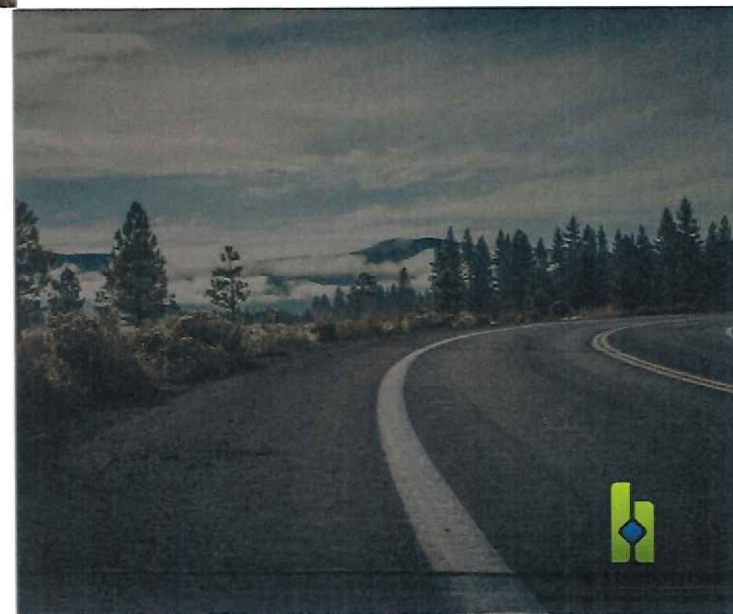
DESTINASJONENS LEVERANDØRER OG PRODUSENTER

- Den visuelle dimensjonen, tilrettelegging av naturgrunnet.
- Dagligliv, folk, stedlig egenart, kulturliv og tradisjoner.
- Servicebedrifter, organisasjoner, kulturaktører og andre.
- Øvrige bedrifter på stedet.

DESTINASJONEN, ARENA FOR Å SKAPE MENINGSFYLTE OPPLEVELSER

- Landskapets kultur- og naturkvaliteter, tettsteder og byer.
- Kulturtilbud, særpreg og møte med lokalsamfunnet.
- Opplevelsesprodukter og aktiviteter.
- Handel, overnatting, servering og transport.

M E T O D I K K E N

“HÅNDBOK FOR REISEMÅLSUTVIKLING”

ER UTVIKLET AV BLANT ANNET INNOVASJON NORGE, ETTER PLP- PROSJEKTMETODE,
OG HAR SOM FORMÅL Å:

Helhetlig prosess

Gi en helhetlig gjennomgang
av arbeidsmodell for
utviklingsprosessen.

Begrepsapparat

Etablere et begrepsapparat.

Erfaringer

Beskrive viktige erfaringer
fra tidligere prosesser.

Verktøy

Presentere verktøy og
arbeidsmetoder.

Oversikt

Gi oversikt over sentrale
temaer og problemstillinger.

Kommunal innvirkning

Vise koblingen til kommunal
planlegging og
arealforvaltning.

Telemark Næringshage
Regionalt senter for kompetanse og verdiskaping

REISEMÅLSUTVIKLING

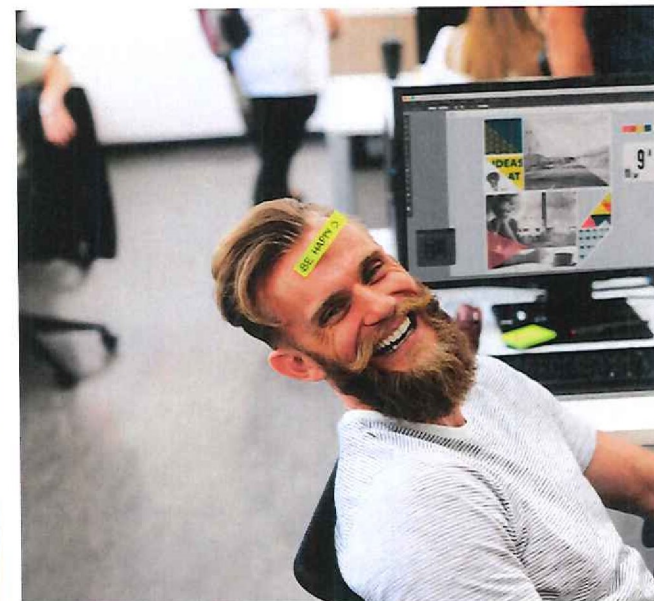
KOMMUNENES ROLLE

Rammesetter, gjennom kommunal planlegging, politiske føringer, skjenkebestemmelser, areal etc.

Utviklingspartner, Stimulerer næringsutvikling og forvalter næringsfond.

Produkteier, Tilrettelegger gågater, trustier, badeplasser, og andre komponenter i helhetsproduktet.

Koordinator, Forvalter helheten og mange sektorer med betydning for stedets utvikling som reisemål.

H v a e r

FORUTSETNINGENE ?

ET SAMARBEID MELLOM REISELIVSBEDRIFTER, KULTUR- OG
OPPLEVELSESVIRKSOMHETER, TRANSPORTØRER, NÆRINGSLIV,
GRUNNEIERE, ANDRE AKTØRER OG KOMMUNENE.

✓ **EVNE**

Evne til å ta strategiske valg

✓ **VILJE**

Vilje til å prioritere tid og penger til en planprosess,
Vilje til å ta konsekvensen av de valgene man har tatt
Vilje til å få med de viktige aktørene
Vilje til å hente inn markedskunnskap, trender og utviklingstrekk.

✓ **FOKUS PÅ MARKED**

Fokus i prosessen på markedsorientert arbeid

ARBEID I TRE FASER

1

FORSTUDIE

SITUASJONSANALYSE for reisemålet som beskriver dagens situasjon, peker på muligheter og klargjør utviklingspotensialet.

KARTLEGGE LOKALE FORHOLD som har særlig betydning for utviklingen i årene som kommer.

AVKLARE AKTØRENES REELLE VILJE til å jobbe videre med fase 2.

DEFINERE OG BESKRIVE de viktigste hovedaktivitetene for den videre prosessen i fase 2.

2

STRATEGIFASE

NÆRMERE ANALYSE av reisemålets muligheter og potensial for videre utvikling.

BESTEMME RETNING for reisemålets videre utvikling.

DEFINERE MÅL OG STRATEGIER, samt prioriterte tiltak for utviklingen av reisemålet.

FORANKRE valgte strategier og tiltak.

3

GJENNOMFØRING

FORETA POLITISK AVKLARING hos kommuner og fellesorganer.

GJENNOMFØRE prioriterte tiltak i tråd med strategien utarbeidet i fase 2, inkludert skaffe finansiering og forpliktelser fra aktørene.

ETABLERE EN ORGANISERING, som reelt evner å ta prosessen fra ord til handling.

ETABLERE forpliktelser aktørene imellom.

TA KONTAKT

SPØRSMÅL ?

Thomas Berstad

Rådgiver

TELEMARK NÆRINGSHAGE AS

469 63 631 – thomas@telemarknh.no

Telemark Næringshage
Regionalt senter for kompetanse og verdiskaping